

ת"פ 19807/03/15 - ברוך מאיר מרזל נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 19807-03-15 מדינת ישראל נ' מרזל
תיק חיצוני: 61857/2013

בפני כבוד השופט ארנון איתן
המבקש: ברוך מאיר מרזל
נגד: מדינת ישראל
המשיבה:

החלטה

בפני בקשה לעיון בחומרי חקירה מכוח הוראת סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: **"החסד"פ**).

1. כנגד המבקש הוגש כתב אישום בעבירות של הסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447(א) לחוק העונשין- תשל"ז 1977 (להלן: **"חוק העונשין"**), ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין.
2. עפ"י המתואר בכתב האישום, ביום 8.2.13 עבר המבקש יחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה, בדרכם לתפילה במערת המכפלה, סמוך לחצר ביתו של עיסא עמרו (להלן: **"המתלונן"**). בהמשך, ומסיבה שאינה ידועה במדויק למשיבה, ובעת שהמתלונן יושב עם אחרים בחצר ביתו, נכנס המבקש לחצר ביתו של המתלונן. המתלונן וכן האחרים ביקשו מהמבקש שיצא מהחצר, והוא בתגובה הכה את המתלונן במכת אגרוף בפניו.
3. בהמשך דחפו המתלונן והאחרים את המבקש מחוץ לבית וצעקו "חייל חייל". מיד ובסמוך הגיע החייל אייל טיבי ובעת שחצץ בין המבקש לעיסא והאחרים, בעט המבקש ברגלו של עיסא. בהמשך, משהתרחק החייל במעט מהמבקש, בעט האחרון בחוזקה שוב ברגלו של עיסא.
4. ביום 14.2.18 הוגשה בקשה לעיון בחומרי חקירה. בית המשפט התבקש להורות למשיבה למסור לידי ההגנה חומרי חקירה שונים, עפ"י הפירוט שנמסר בבקשה. המבקש טען בבקשתו שתחילה קיבל את הודעת המשיבה לפיה אין בכוונתה להגיש נגדו כתב אישום בגין האירוע. עם זאת, בהמשך התברר לו מהודעות לעיתונות כי המשיבה החליטה לשוב בה מהחלטתה לסגור את תיק החקירה, והוגש נגדו כתב האישום נשוא הליך זה.
5. בבקשתו לעיון בחומרי החקירה עותר המבקש לקבל לידיו את המסמכים הבאים:

(1) נימוקי ההחלטה לפתיחה מחודשת של התיק והגשת כתב אישום, וזאת לאחר ההחלטה לסגירת

התיק.

- (2) הודעת הערר שהובילה לפתיחת התיק.
 - (3) ההחלטה על סגירת התיק וההודעה עליה.
 - (4) כל פנייה של ארגונים המייצגים את המתלונן למול גורמי התביעה.
 - (5) כל מכתב הסבר שנשלח ליועמ"ש או מי מטעמו המסביר את הגשת כתב האישום ערב הבחירות.
 - (6) רישום פלילי של עדי התביעה.
 - (7) כל מסמך בדבר זכויות הבעלות והחזקה בחצר שלפי הנטען הוסג הגבול בה.
 - (8) כרטיס הזיכרון המקורי של הסרטון המתעד את האירוע.
 - (9) תמלול מתורגם מתיעוד חזותי של האירוע.
 - (10) תמלול מתורגם מתיעוד חזותי של חקירת המתלונן.
 - (11) רשימה מלאה של כל החומר שנאסף והמצוי בידי רשות החקירה.
6. במהלך הדיון הגיעו הצדדים להסכמות לגבי מרבית הפרטים שהתבקש העיון בהם, או שנמסר שהם אינם קיימים. בדיון ביום 23.6.19 ציינה ההגנה כי קיבלה תשובה מספקת ביחס לפרטים 4, 7, 9, 10, 11. ביחס לסעיף 8 ציינה שהובהר לה כי הדיסק המקורי אינו בנמצא. בדיון מיום 20.7.20 הוסכם שפריט 2 יועבר לעיון ההגנה.
7. באשר לפרטים 1, 3 - לאחר עיון בתיק החקירה שהועבר לעיוני מתברר, כי אין מסמך בו מנומקת ההחלטה לסגירה התיק או פתיחתו מחדש. באשר לפרט 4 - לאחר עיון בתיק החקירה, פניית אותם ארגונים היא למעשה כתב הערר אשר הועבר זה מכבר לעיון ההגנה, כך שהבקשה בעניין זה מתייתרת.
8. נותרו אם כן לדיון המסמכים שפורטו בסעיפים 5 ו-6 והם: כל מכתב הסבר שנשלח ליועמ"ש או מי מטעמו המסביר את דבר הגשת כתב האישום ערב בחירות 2015, כאשר המבקש היה מועמד לכנסת, ורישום פלילי, ככל וזה קיים, ביחס לעדי תביעה 1-4.
9. טרם אחל בדיון אציין שאת הבקשה **לגבי פריט 6** אני דוחה כבר עתה וזאת משום שלאחר עיון בחומר שהוגש הוברר, כי אין הוא רלוונטי להגנת המבקש.
10. נותרנו אם כן לדון בבקשה לקבל את המידע המצוי בתיק, אודות הגשת כתב האישום בעת שהמבקש הינו מועמד בבחירות לכנסת. אציין, כי המשיבה הגישה לעיון בית המשפט תכתובת ענפה הנוגעת למועד הגשת כתב האישום בסמוך למועד הבחירות וביחס לתכתובת זו יתקיים הדיון בבקשה.

תמצית נימוקי המבקש:

11. המבקש טען באופן כללי שההחלטה לסגור את התיק נגדו, יצרה אצלו הסתמכות וציפייה שהתיק לא יפתח מחדש, אלא מטעמים כבדי משקל ובכפוף לאותם דינים שמסדירים שינוי החלטה מנהלית, ובהתאם לפרוצדורה הקבועה במשפט המנהלי לשינוי החלטות. בנסיבות אלו וכדי לבחון את אותם שיקולים נדרש המבקש לעיין בחומר. על פיו אין המדובר בתרשומת פנימית, אלא בהחלטה סופית של רשות מוסמכת ולכן עומדת לו הזכות לעיין בה. בהקשר זה

הפנה המבקש לשתי החלטות: ע"מ 2668/15 **משרד המשפטים נגד וייס**, וכן ב"ש 9674/09 **תור נגד מדינת ישראל**.

12. המבקש ציין כי כתב האישום הוגש נוכח פנייתם של ארגונים שונים לרשויות החקירה בהקשר לתיק דנן, ולהוכחת טענתו הפנה לכתבה שפורסמה בעיתון הארץ. המבקש הוסיף כי כתב האישום הוגש משיקולים שאינם ראויים ובעקבות לחץ של ארגון "יש דין". בהקשר זה עתר המבקש לקבל לידי את כל אותן פניות שנעשו על ידי ארגון "יש דין" אל רשויות התביעה בעניינו. המבקש ציין כי היה זכאי לקבל חומר זה לו פנה במסלול מקביל של בקשה לפי חופש המידע, אולם גם כאן על התוצאה להיות זהה, ועל כן יש לקבלה.

13. ההגנה הוסיפה כי כתב האישום הוגש בקול תרועה רמה כשבועיים לפני הבחירות לכנסת העשרים, בהם היה המבקש מועמד ריאלי מטעם רשימת "עוצמה לישראל", ודבר הגשת כתב האישום פורסם בהרחבה בכלי התקשורת. על פיו עיתי הגשת כתב האישום נועד להשפיע על תוצאות הבחירות ולשבש את מסע הבחירות של המבקש, ובנסיבות אלו קמה לו הזכות לדעת מהם אותם טעמים שעמדו בבסיס ההחלטה על הגשת כתב האישום בעיתי בו הוגש.

14. המבקש טען שהמתלונן הינו פעיל בולט בארגונים אנטי ישראליים, ופעילותו בעיר חברון נועדה לעורר פרובוקציה נגד כוחות הביטחון ותושבי חברון היהודיים.

תמצית תגובת המשיבה:

15. המשיבה בתגובתה אישרה שהטעם לפתיחת התיק מחדש וההחלטה להגיש כתב אישום נבע מהגשת אותו ערר מטעם עמותת "יש דין", בעקבותיו נעשו על ידה השלמות חקירה, ובהמשך בחינה מחודשת של התיק, על בסיס הוחלט להגיש את כתב האישום כנגד המבקש. המשיבה טענה שכל החומר הנוגע לסעיפי הבקשה הנוותרים אינם בגדר חומר חקירה, וכי המדובר בתכתובת פנימית של רשויות התביעה, ועל כן לא קמה להגנה זכות לעיין בהם.

16. לטענת המשיבה השיקולים שעמדו בבסיס החלטתה להגיש את כתב האישום היו ענייניים, וכי קיימת לגבי פעולותיה חזקת התקינות. עוד צוין כי מטעמה של יחידת התביעות לא הוגש חומר או נשלחו מסמכים ליועמ"ש.

17. המשיבה הפנתה בטיעוניה לבש"פ 6662/19 **מדינת ישראל נ' יניב בן עוז ואח'** (24.11.19) במסגרתו נקבע ביחס לבקשות לגילוי חומרי חקירה, כי חלה מגמה פסולה לפיה במסגרת התגוננותם מכוח טענות של הגנה מן הצדק, הפכו נאשמים למאשימים המחפשים בכל דרך לדלות פעולות פסולות מפעולות המאשימה במטרה לבסס הגנתם. בעניין זה נקבע כי ראשית יש לקבוע, כמושכלת יסוד, שלרשויות התביעה עומדת חזקת התקינות וההגינות ככל וזו לא נסתרה. בנוסף, אין לאפשר "מסע דיג" של הנאשם בשלל מסמכי המאשימה כדי לבסס טענת הגנה שבאותו המועד אינה ידועה לנאשם.

עיון בחומרי חקירה - מתווה נורמטיבי

18. סעיף 74 לחסד"פ קובע כדלקמן:

(א) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור

הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום, שבידי התובע ולהעתיקו.

(ב) נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

19. תכליתה של זכות העיון היא לאפשר לנאשם לממש את זכותו למשפט הוגן, כך שתינתן לו הזדמנות מלאה להכין את הגנתו נגד האישומים המיוחסים לו. ראו: בש"פ 4157/00 **עופר נמרודי נ' מדינת ישראל**, פד"י נד(3) 625.

20. בפסיקה נקבע שעל התביעה להעביר לידי ההגנה כל מסמך שהוא בגדר "חומר חקירה", ויש לנהוג פירוש מרחיב למונח זה. עוד נקבע שיש להשאיר לסניגור אפשרות להיזקק לכל חומר רלוונטי אשר עשוי לשמש להגנתו על-פי שיקול דעתו המקצועי. ראו: בש"פ 9322/99 **מסארוה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(1) 375. בהחלטה הנז' בעניין **נמרודי** צוין שכל חומר הנוגע לאישום הוא חומר חקירה שהנאשם זכאי לעיין בו, ולא רק נגיעה ישירה או ודאית, ובלבד שקיים יסוד של ממש להשערה או לתקווה של הנאשם כי החומר אכן ישפיע על בירור האישום נגדו.

21. בת"פ (מחוזי ב"ש) 8150/08 **ביטון רונית נ' מדינת ישראל** (2009) קבע בית המשפט כי: "השאלה אם חומר מסוים נכלל בגדר 'חומר חקירה', אם לאו ... תוכרע ע"י ביהמ"ש באופן פרטני לתיק הנדון בפניו, תוך יישום מבחן גמיש שקבעה הפסיקה, המבוסס על כללי השכל הישר ועל המגמה לאפשר לסנגור הזדמנות הוגנת להכין את הגנתו. משכך, בוחן ביהמ"ש את הרלוונטיות של החומר לאישום ולנאשם, את טיב החומר, מהותו, ומידת זיקתו לסוגיות הנדונות בהליך הפלילי שבמסגרתו הוא מבוקש".

22. חרף האמור, בפסיקה נקבע באופן גורף כי מסמכים פנימיים של רשויות התביעה אינם אמורים להיחשף בפני נאשמים, שכן הם אינם כלולים במסגרת חומרי החקירה. ראו לדוגמה בג"צ 1885/91 **צוברי נ' פרקליטות מחוז תל אביב**, פ"ד מה(3) 630, 633.

23. במ"ח 6148/95 **עזריה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(2) 334 (1997) נקבע כי "תרשומות פנימיות, עבודות פנימיות או דינים וחשבונות פנימיים, אשר עובדי משרד המשפטים מכינים, כחומר עזר לגיבוש עמדתם בעניינים התלולים ועומדים בפני בתי המשפט, אינם פתוחים לעיון המבקש".

24. עוד כוללים מסמכים אלו: תרשומות שנערכו במהלך שימוע, סיכומים, תרשומות של המשטרה ואף מסמכים בהם היו מפורטים שיקולי התביעה בנוגע לשחרורם ואי העמדתם לדין של מעורבים אחרים בפרשה. גם יומני חקירות נכללים בגדר תכתובת פנימית שאין התביעה נדרשת להציג לעיון הנאשם. ראו, בין היתר: בש"פ 4357/05 **חסן אבו חטאב נ' מדינת ישראל** (01.07.05), ת"פ 960/05 **מדינת ישראל הממונה על ההגבלים העסקיים נ' אבי מרגלית** (11.04.06) בש"פ 2469/08 **מזעל רביע נ' מדינת ישראל**, ת"פ 9834-01-09 **מדינת ישראל נ' עלא חורי** (2009) ועוד.

25. בבש"פ 2270/06 **חאלד אל עילווי נ' מדינת ישראל**, סא(3) 74 (2006) נקבע כי "תכתובת פנימית היא במקרים רבים, אם לא תמיד, רלבנטית אך כשם שהפרקליט אינו חייב לשתף את ב"כ העורר במחשבותיו שלו אין הוא חייב לשתפו בתכתובות הפנימיות".

26. יחד עם זאת מצאתי שבמרבית המקרים בחן בית המשפט את מידת הרלוונטיות של חומרים אלו להגנה וכן את האיזון שבין הצורך בהעברת המידע לידי ההגנה למול הפגיעה ברשות התביעה. ראו: פ"פ 6552/02 **נחום אליהו נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 21.8.2002), בש"פ 7008/97 **מדינת ישראל נ' אביהו הורוביץ**, נא(5) 224 (1997) וכן בפס"ד **אל עילוני** הנז' בו נקבע כי הכלל הוא שאין מעבירים לידי ההגנה תרשומות פנימיות למעט במקרה בו הוכח שהמדובר בחריג לכלל.

27. בכל המקרים שצינתי לעיל מצא ביהמ"ש שמאחר ואין רלוונטיות לעיון בתכתובות הפנימיות הרי שאלו לא יועברו לידי ההגנה. עם זאת, מעצם בחינת נחיצותן של הראיות להגנה בכל מקרה בנפרד אני למד שטרם דחיית הבקשה לעיון בתכתובות פנימיות על ביהמ"ש לערוך איזון ולקבוע את מידת נחיצות התכתובות להגנה.

יישום הוראות הפסיקה על המקרה הנדון:

28. כאמור, המבקש מציין שגילוי מסמכי החקירה יאפשר לו לבחון את האפשרות להעלאת טענת "הגנה מן הצדק". כפי שנקבע בפסיקה, בבוא בית-המשפט להחליט אם לבטל כתב-אישום מחמת אכיפה בררנית מוטל עליו ליתן את הדעת לטיב מניעיה של הרשות. ההכרעה בשאלה אם המדובר, במקרה נתון, באכיפה חלקית מותרת או באכיפה בררנית פסולה, עשויה, בדרך כלל, להיגזר מבחינת מניעיה של התביעה. ראו: ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' איתמר בורוביץ** תק-על 2005 (1) 4756. לשם כך נדרש הנאשם לעיין בחומרי החקירה במלואם.

29. במקרה דנן, ולאחר שעיינתי בחומרים שהוגשו לעיוני, התברר שהחומרים שהוגשו לעיון בית המשפט הם במהותם "תכתובות פנימיות" כמפורט בפסיקה. המדובר במסמכים שהועברו בין רשויות החקירה השונות שעניינן בחינה ראשונית אודות מצבו המשפטי של המבקש, נוכח מועמדותו לכנסת, ולאחר מעשה - בדיקה של רשויות שונות אודות תזמון ההגשה ובחינה, לאור פניית ב"כ המבקש, האם לא התערבו שיקולים זרים באשר למועד הגשת כתב האישום. בנסיבות אלו הרי שמן הראוי היה לדחות את הבקשה במלואה שעה שהמדובר בתכתובות פנימיות. עם זאת, מצאתי שאי העברתם של מסמכים מסוימים לידי ההגנה יכול ותפגע בהגנת המבקש.

30. אבהיר דבריי - עיון בחומר שהוגש מלמד כי אכן, כפי טענת המשיבה, הגשת כתב האישום כנגד המבקש נעשתה ללא כל קשר למועד הבחירות הצפויות ועובדת היות המבקש מועמד לבחירות. המשיבה פעלה בכל מהלך השנים להגיש את כתב האישום והתרשמתי שמועד ההגשה היה מקרי ואף נבע מטעות או חוסר שימת לב.

31. חרף האמור, בחלק מסוים מהתכתובות ניתנה התייחסות מיוחדת למעמדו של המבקש כמועמד לבחירות, וכי התייחסות זו צוינה מפורשות ביחס לעיתוי הגשת כתב האישום. סבורני, כי התייחסות זו יכולה לשמש להגנתו של המבקש.

32. עוד יש להבהיר כי בעניינו של המבקש התערבו מספר רשויות שאינן חלק ממערך התביעה הרגיל, דוגמת ראש מחלק חקירות, היועמ"ש, מחלקת הבג"צים ואף המפכ"ל בעצמו אליו מוענו מכתבים מסוימים.

33. במצב דברים זה מתבקשות 2 מסקנות, חריגות בדרכי, והן:

א. שאין המדובר במקרה רגיל של תרשומת פנימית של המשטרה או הרשות התובעת, שכן ההחלטה להגיש את כתב האישום נבחנה ע"י מספר רשויות. ממילא המדובר בחומרים שאינם חוסים עוד תחת אצטלת ההגדרה של תכתובת פנימית רגילה והמדובר בבדיקה בין משרדית שנערכה הדומה באופיה

להחלטה מנהלית.

ב. בנוסף, אין חולק שנוכח הבדיקה שנערכה ע"י היועמ"ש, באשר לעיתוי הגשת כתב האישום, מתבססת המסקנה שטענות המבקש אינן באות בחלל ריק, ובנסיבות אלו ניתן לקבוע כי אין המדובר במסע דיג אלא בטענה שיש לה בסיס -לכל הפחות כזו שהצריכה בדיקה יסודית. על כן יש לאפשר למבקש לקבל לידי חומרים רלבנטיים בעניין זה.

34. נוכח האמור, מצאתי שבקיום האיזון הראוי שבין הצדדים, תוך התחשבות, מחד - בכלל שאין להעביר תכתובת פנימית לידי ההגנה, ומאידך, משמצאתי שיש בחומרים אלו בכדי להועיל להגנת המבקש, ראיתי להורות כי **מסמכים שסומנו על ידי א' ו-ב' יועברו לעיון ההגנה.**

35. בנוסף - בדיון מיום 3.6.2021 הועבר לעיוני מסמך נוסף, **סומן ג'**. במסמך זה, מתיק החקירה, מוצגת תכתובת נוספת אשר גם אותה מצאתי רלוונטית להגנת המבקש, ועל כן אורה כי גם מסמך זה יועבר לעיון ההגנה.

36. יתר המסמכים שהוגשו לעיוני אמנם עוסקים בעיתוי הגשת כתב האישום טרם הבחירות אך אין בהם כדי לסייע להגנה ועל כן אלו לא יועברו לעיונה. המדובר בבירור שערך היועמ"ש אודות עיתוי הגשת כתב האישום ותשובת המשיבה לפניית ב"כ היועמ"ש.

37. אשוב ואדגיש כי להתרשמותי, קדמה לתכתובות אלו- אותן מצאתי לחשוף לעיון ההגנה, הכנה וכוונה להגיש את כתב האישום כנגד המבקש, בלא קשר לבחירות הקרבות. עם זאת, נוכח תוכנם של מסמכים אלו, ומשמצאתיהם רלוונטיים להגנה - הרי שיש להביאם לידיעתה.

38. **נוכח תוצאת החלטתי, אני מעכב את ביצוע ההחלטה למשך 30 יום, זאת כדי לאפשר למשיבה לשקול את עמדתה. ככל ויחלט על הגשת ערר אני מעכב את ביצוע ההחלטה עד להחלטה בו.**

39. **המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.**

40. **החומר שצורף לתגובה יושב לידי המשיבה. (המסמכים הרלבנטיים סומנו על ידי א'-ג').**

41. **זכות ערר כחוק.**

ניתנה היום, ג' אלול תשפ"א, 11 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.